

DET OMVENDTE MØNSTERBRUD – NÅR UNGE UDDANNER SIG KORTERE END DERES FORÆLDRE

Udarbejdet af
Kristian Thor Jakobsen, vicedirektør og cheføkonom
Jon Eilenberg, seniorkonsulent

Maj 2026

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusion	8
Implikationer	10
Forældrenes uddannelsesniveau stiger – det samme gør de unges	13
Unge med kandidatuddannede forældre får oftest samme uddannelsesniveau	18
Data og metode	25
Litteraturliste	27
Bilag	29

01

Baggrund

Baggrund

Den danske velfærdsmodel bygger grundlæggende på princippet om skattefinansieret og lige adgang til uddannelse. Fra folkeskole til ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. Dette skal sikre, at alle med de nødvendige faglige forudsætninger i udgangspunktet har samme mulighed for at uddanne sig på det niveau, de ønsker og har evner til, uanset deres socioøkonomiske baggrund. Uddannelse udgør dermed en central forudsætning for social mobilitet og spiller en vigtig rolle i at give unge fra ressourcetsvage familier bedre chancer for både uddannelsesmæssig og økonomisk fremgang sammenlignet med deres forældre.

Social mobilitet bidrager ikke blot til bedre udnyttelse af den enkeltes kompetencer og potentialer og dermed færre tilfælde af, at mennesker "ender på den forkerte hylde". Den højere grad af talentudnyttelse har også væsentlig samfundsmæssig betydning og understøtter både beskæftigelse, produktivitet og økonomisk vækst (se fx Andrade og Thomassen, 2016; DEA, 2019; Karlson og Landersø, 2025).

Uddannelsessystemets rolle som motor for social mobilitet har gentagne gange været genstand for politisk opmærksomhed. I 2016 lancerede den daværende regering under Lars Løkke Rasmussen fx ti mål for social mobilitet, herunder ambitionen om, at flere udsatte unge skulle gennemføre en ungdomsuddannelse (Regeringen, 2016). Reformkommissionen fra 2020 havde også fokus på at få løftet flere unge ind i uddannelsessystemet med en række anbefalinger, der bl.a. gik på mere fleksible uddannelser (Reformkommissionen, 2023; 2021).

Fælles for alt dette er altså et fokus på, at de fleste unge skal opleve fremgang både økonomisk og uddannelsesmæssigt, når de ser på deres forældre. I tidligere generationer har dette været et oplagt mål uddannelsesmæssigt, da en stor gruppe af forældrene var ufaglærte eller havde meget kort uddannelse. Men i takt med at uddannelsesniveaet er steget i den danske befolkning, er der også kommet flere og flere med fx en universitetsuddannelse bag sig, også blandt forældre. Så hvordan forholder vi os til social mobilitet ift. uddannelse, hvis en stor gruppe af unge ikke kan få en længere uddannelse end fx deres universitetsuddannede forældre? Og hvordan sikrer vi, at de unge søger hen mod de uddannelser, som de er motiverede for, uanset om uddannelsen er kortere end deres forældres eller ej?

Denne analyse giver et indblik i, hvordan unge fordeler sig uddannelsesmæssigt alt efter deres forældres uddannelse, og om dette har ændret sig over tid. Der er særligt fokus på den voksende del af en ungdomsår-gang, hvis forældre har en kandidatuddannelse, for at belyse, hvad disse unge vælger, når de vælger en uddannelse, der er kortere end deres forældres. Analysen indeholder desuden tre familiecaser, der belyser, hvilke oplevelser og overvejelser det giver, når børn vælger at tage kortere uddannelser end deres forældre.

02

Hovedkonklusion

Hovedkonklusion

- Andelen af 35-årige, der har mindst én forælder med en videregående uddannelse, er næsten fordoblet over de seneste 20 år – fra 22 pct. i 2002 til 42 pct. i 2024. Til trods for dette har andelen af 35-årige, der har en kortere uddannelse end deres forældre, ligget konstant med omkring en fjerdedel. Omkring halvdelen af denne gruppe består af 35-årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- En medvirkende årsag til, at det højere uddannelsesniveau blandt forældre ikke har givet mere udslag ift. andelen af 35-årige med kortere uddannelse end deres forældre, er, at sandsynligheden for, at børn af kandidatuddannede forældre selv får en kandidatuddannelse, er steget markant i samme periode. I 2002 havde 40 pct. af de 35-årige med kandidatuddannede forældre selv en kandidatuddannelse. I dag ligger andelen på 58 pct.
- Blandt de 35-årige med kandidatuddannede forældre, der selv har en kortere uddannelse, er der oftest tale om personer med et gymnasialt karaktersnit på under 8, mens langt de fleste med et gymnasialt karaktersnit på mere end 8 har en kandidatuddannelse som 35-årige.

03

Implikationer

Implikationer

Andelen af børn og unge, der vokser op med forældre med videregående uddannelser bag sig, er steget og stiger fortsat støt. Dette kan udfordre et gængs mål for social mobilitet, nemlig at unge uddanner sig længere end deres forældre. Det vil i hvert fald være sådan, at i takt med at andelen af forældre med videregående uddannelser stiger, vil der også være flere og flere unge, hvor det vil kræve en universitetsuddannelse, hvis de skal have samme længde uddannelse som deres forældre, eller længere.

Samtidig har en række reformer på uddannelsesområdet haft fokus på at øge antallet af unge, der søger noget andet end en universitetsuddannelse. På den ene side er der indført reformer, der skal styrke erhvervsuddannelserne samt erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne med bl.a. flere midler. På den anden side har man som led i reformen af kandidatuddannelserne også indført en sektordimensionering, der skal reducere universiteternes samlede optag af bachelorstuderende. Samlet set er der altså klart politisk fokus på at reducere antallet af unge, der tager en universitetsuddannelse, og på samme tid øge antallet, der tager en erhvervs-, erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse.

Hvis udviklingen i forældres uddannelsesniveau bliver sammenkoblet med dette politiske fokus, må vi forvente, at vi i fremtiden vil se flere unge, der fx har kandidatuddannede forældre, men som ikke selv har en lige så lang uddannelse.

Denne gruppe unge vil bestå af unge, som selv har valgt en kortere uddannelse end deres forældre, selvom de havde i hvert fald de faglige forudsætninger for fx at blive optaget på en universitetsuddannelse. Hvis vi ser på unge med fx kandidatuddannede forældre i dag, der forlader de gymnasiale uddannelser med relativt høje karaktersnit, er det dog de færreste, der i dag vælger at søge mod kortere uddannelser. Denne andel kan dog blive øget, hvis fx kvaliteten af de andre uddannelser bliver løftet som resultat af reformerne og derfor fremstår mere attraktive.

Gruppen vil også naturligt bestå af unge, der ikke har de nødvendige faglige resultater til at kunne komme ind på en universitetsuddannelse. Her vil der dels være tale om unge, der netop ønsker at læse den pågældende uddannelse, men der vil formentlig også være tale om unge, der, hvis de selv kunne vælge, ville have foretrukket at starte på en uddannelse, der ville matche deres forældres uddannelseslængde.

I takt med at der kan komme flere unge, der får svært ved at få i hvert fald længere uddannelse end deres forældre vil det derfor være relevant at analysere, om denne udvikling fører til en ændring i forskellige uddannelsers status og attraktivitet på tværs af sociale grupper.

Trine og Fie

Fie (datter) og Trine (mor) bor begge i København. Fie er i gang med at tage en professionsbachelor i TV- og medietilrettelæggelse på DMJX. Trine er uddannet på CBS som cand.merc., hvilket er en lang videregående uddannelse.

Fies vej mod sin uddannelse har fulgt sit eget spor, samtidig med at der har været inspiration fra familien. Efter at have forsøgt en STX i både København og Aarhus, valgte Fie at tage en HF i København. Trine har hele tiden støttet op om datterens beslutninger, også selvom Aarhus til tider virkede langt væk.

Efter sin HF-eksamen overvejede Fie en række muligheder, heriblandt socialrådgiver, psykologi eller spansk. Hun var dog lidt i tvivl om, hvorvidt det nødvendigvis skulle være en lang videregående uddannelse.

Jeg syntes bare, at man skulle læse meget [på universitetet]. Jeg ville gerne ud og lave noget kreativt. (Fie)

Trine var på sin side lidt skeptisk med hensyn til socialrådgiveruddannelsen. Det skyldtes bl.a., at Trines egen mor – Fies mormor – er pensioneret socialrådgiver. Trine var bekymret for, om Fies arbejdsliv ville blive for hårdt, og at hun ikke kunne hjælpe alle, der havde brug for det.

Beslutningen om at begynde på TV- og medietilrettelæggelse blev bl.a. inspireret af Fies bror, der er ved at tage samme uddannelse. Gennem ham og hans studiekammerater fik Fie et indtryk af, hvad uddannelsen indebærer, og hvad man kan med den. En anden inspiration har været en af Trines venner, som er uddannet journalist og arbejder med TV. Denne kontakt viste sig også at være en hjælp ift. studierelevant arbejde. På den måde har Fies kendskab til uddannelsen og mulighederne haft en vis indvirkning på hendes valg.

Fies drøm er at kunne bruge sin uddannelse til at fortælle de vigtige historier – fx ved at arbejde med dokumentarer. Samtidig er hun helt på det rene med, at TV- og mediebranchen kan være et konkurrencepræget miljø, hvor der er rift om praktikpladser og jobs. Trine har heller ikke helt sluppet bekymringerne, selvom hun bakker op om Fies valg. Bekymringerne handler mest om, hvorvidt der nu bliver plads til at have det sjovt og kunne trække vejret i sit arbejdsliv. Men mest af alt er Trine stolt og glad for Fies uddannelse.

Jeg er da glad for at fortælle, at mine børn laver noget, de er glade for. Og så synes jeg, det er en skæg uddannelse. Det er jo en nyhedspræget uddannelse, så man er jo med der, hvor tingene sker. (Trine)

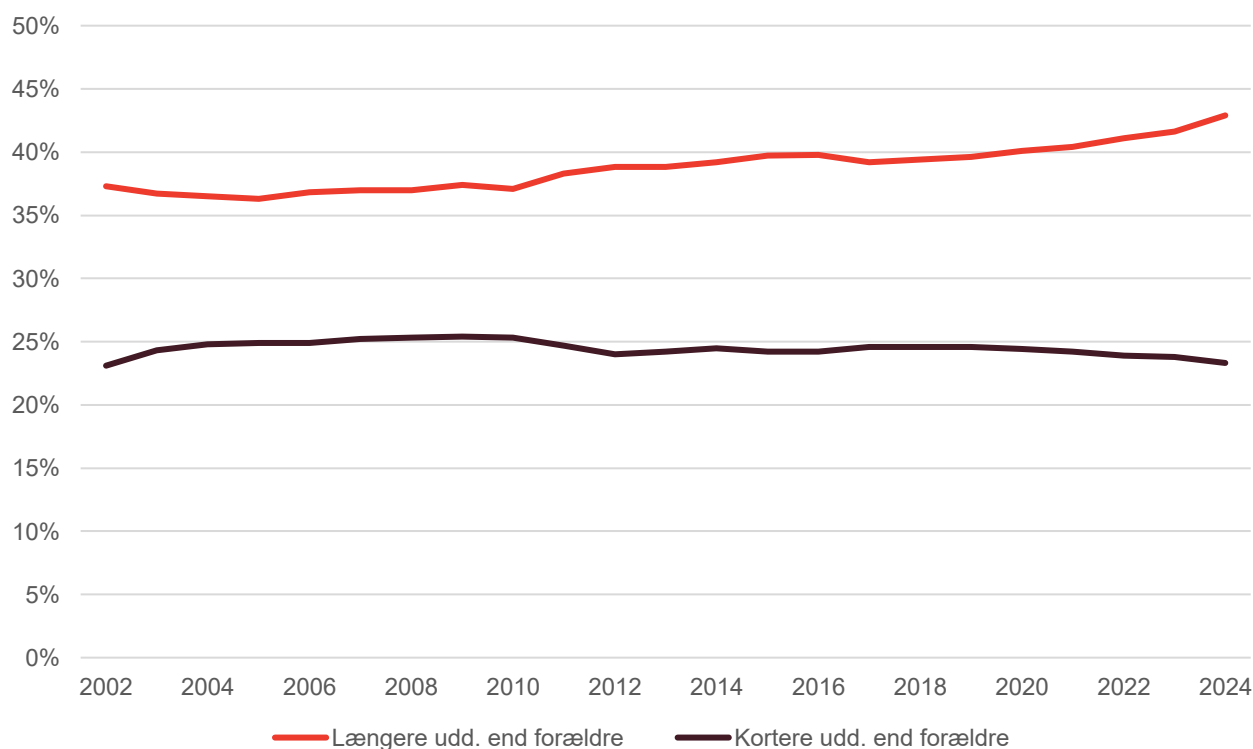
04

Forældrenes uddannelsesniveau stiger – det samme gør de unges

Forældrenes uddannelsesniveau stiger – det samme gør de unges

Andelen af 35-årige, der har en kortere uddannelse end deres forældre, har ligget konstant de seneste 20 år med omkring en fjerdedel, jf. Figur 1. Til gengæld er andelen af 35-årige, der har en længere uddannelse end deres forældre, steget en smule fra 36-37 pct. til godt 40 pct. På nuværende tidspunkt er der altså ikke noget, der peger på, at voksne i dag i højere grad ender med at have en kortere uddannelse end deres forældre.

Figur 1 // Andel af 35-årige med kortere eller længere uddannelse end deres forældre, 2002-2024

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Alle uden erhvervskompetencegivende uddannelse er samlet i en gruppe, hvilket klart betyder noget, når det kommer til særligt den opadgående mobilitet, altså andelen af 35-årige med længere uddannelse end deres forældres højeste fuldførte uddannelsesniveau (se "Data og metode" for flere detaljer).

Og dette er på trods af, at forældrenes uddannelsesniveau i samme periode er steget markant, jf. Figur 2 øverst. Andelen af forældre, hvor mindst en af dem har en videregående uddannelse, er næsten fordoblet på 20 år fra 22 til 42 pct. Andelen af forældre med mindst én kandidatuddannet er steget fra 5 til 11 pct.

Samtidig er andelen af ufaglærte forældre blevet mere end halveret fra omkring en tredjedel blandt 35-årige i 2002 til 13 pct. i dag.

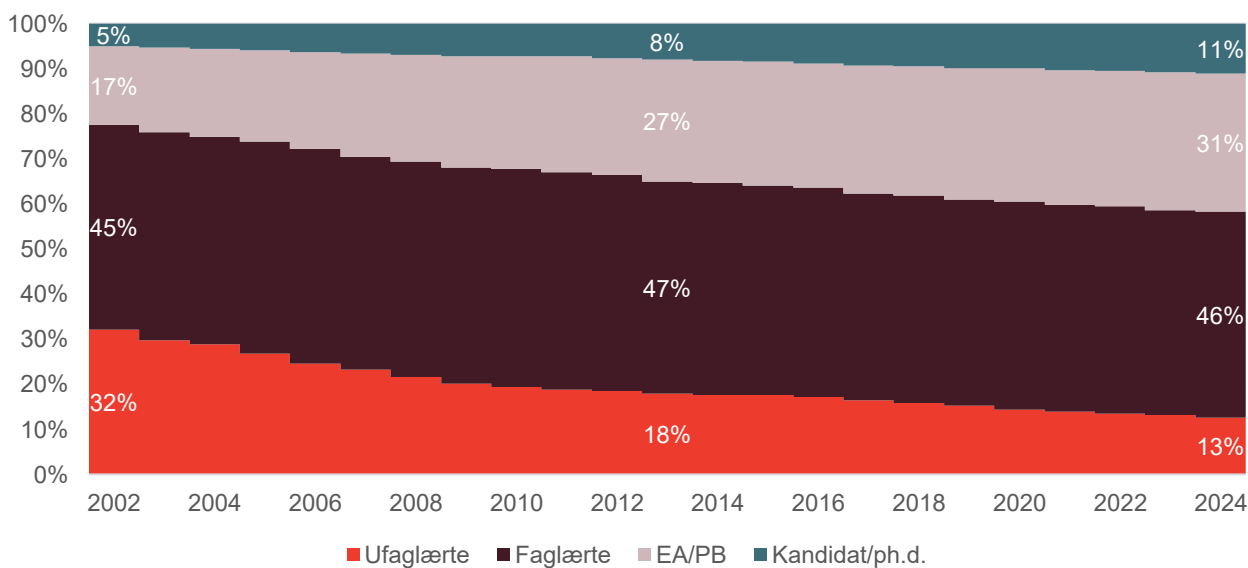
Når forældrenes uddannelsesniveau stiger markant, kunne man måske også forvente, at flere 35-årige ville få en kortere uddannelse end deres forældre, men dette er altså ikke sket. Der er faktisk sket det omvendte, hvor flere har en længere uddannelse end deres forældre, til trods for at forældre til 35-årige aldrig har haft længere uddannelser.

Forældrenes uddannelsesniveau vil dog fortsætte med at stige, hvilket fx er tydeligt, hvis man ser på uddannelsesniveautet blandt forældre til 15-årige, jf. Figur 2 nederst. I dag gælder det for omkring hver fjerde 15-årige, hvor mindst en forælder har en kandidatuddannelse, og næsten to ud af tre forældrepar har mindst én videregående uddannelse.

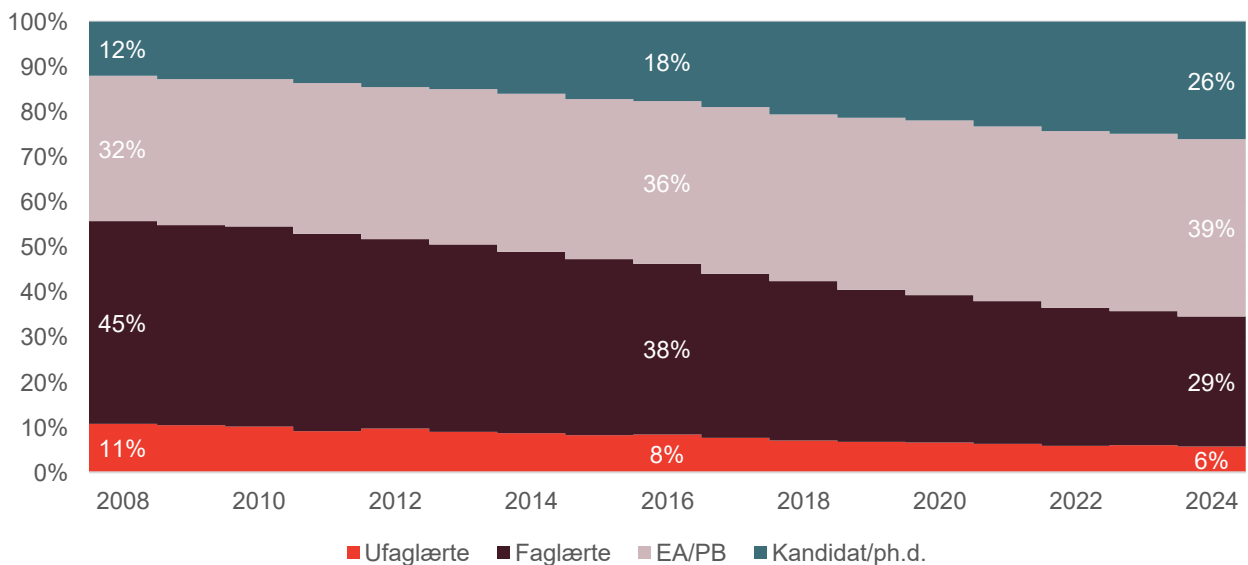
Vi kan altså ikke se en tendens til, at unge får kortere uddannelse end deres forældre. Når vi ser på de 35-årige, kan vi måske forvente, at billedet ændrer sig i fremtiden, når mindst en fjerdedel af de unge højst kan få en lige så lang uddannelse som deres forældre.

Figur 2 // Forældrenes højeste fuldførte uddannelse blandt de 15- og 35-årige, 2002-2024

35-årige:

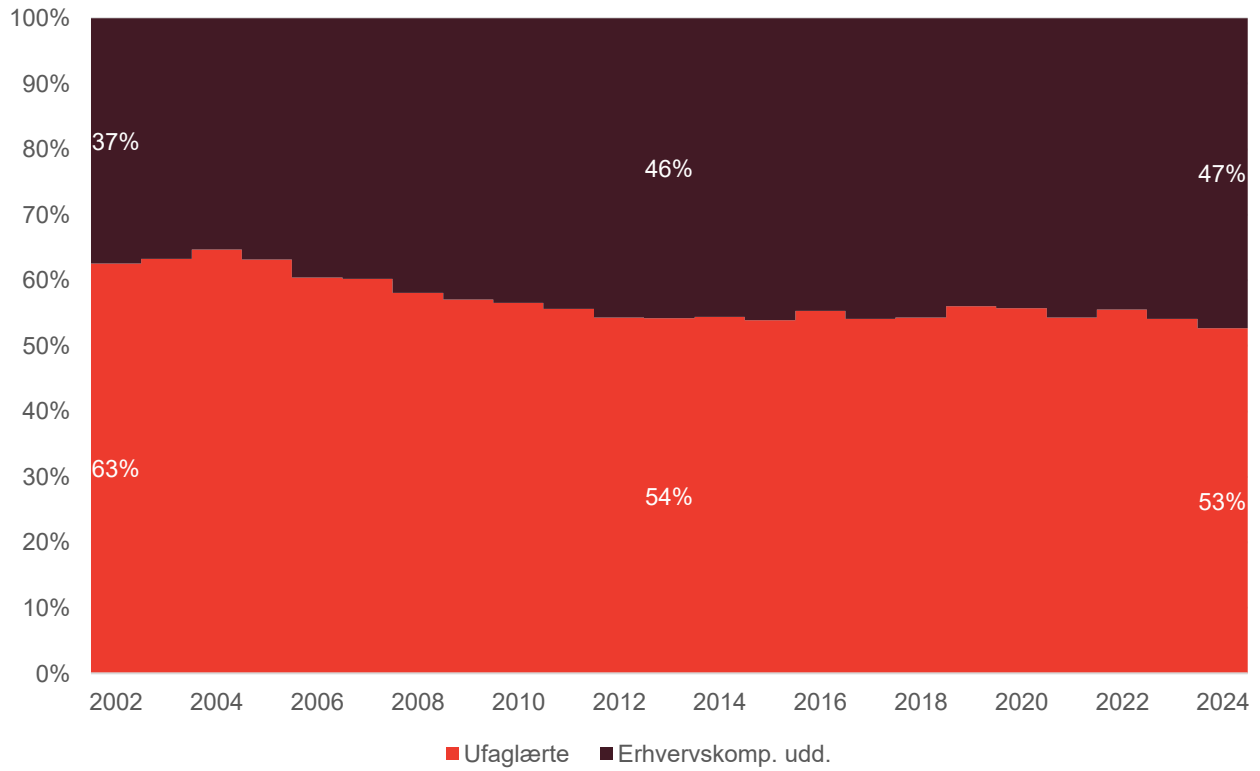
15-årige:

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Omkring halvdelen af de 35-årige, der har en kortere uddannelse end deres forældre, har slet ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse, jf. Figur 3. Den anden halvdel har altså en uddannelse, der dog er kortere end den højest fuldførte blandt forældrene.

Figur 3 // Uddannelsesnivea for 35-årige med kortere uddannelse end deres forældre, 2002-2024

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Jeppe og William

William (søn) og Jeppe (far) bor begge i Sønderborg på Als. William på en husbåd, som han er ved at sætte i stand, mens han færdiggør sin uddannelse som automatiktekniker. Han er i øjeblikket i lære på Danfoss. Jeppe er konservatorieuddannet saxofonist og har desuden en cand.comm.-grad fra Aalborg Universitet. Han har været efterskolelærer i en del år, og er nu socialarbejder.

På en måde havde det altid ligget i kortene, at William skulle have en praktisk uddannelse. Selvom skolen gik fint, har selve skolearbejdet aldrig sagt ham så meget, og han er – med sine egne ord – ”født med en hammer i hånden”. Men Williams vej fra interesse til konkret uddannelse har ikke været direkte. Tanken begyndte så småt i 8. klasse, hvor en kammerats ven fortalte om at arbejde med maskiner og produktion.

Det var egentlig en tanke, der passede godt med Jeppe's blik for sønnens interesser. Det har hele tiden været tydeligt for Jeppe, at hans søn ikke var så interesseret i det boglige, men til gengæld var hurtig til at lære, hvordan man bygger eller reparerer ting.

Jeg plejer at sige, at William har gået i skole på YouTube. Fordi han kan en fandens masse ting, og det har han lært derinde og ikke i skolen. (Jeppe)

William skulle dog frem til den sidste dag på efterskolen, før brikkerne begyndte at falde på plads. Her var der en vejleder, der nåede at fange ham på vej ud ad døren og fortalte ham om erhvervsuddannelserne. Den mulighed var han ikke blevet præsenteret for før, men det var en oplagt måde at bruge sine interesser på.

Den rigtige løsning krævede et par tilløb og tilskyndelse fra Jeppe. William forsøgte sig med både smede- og elektrikeruddannelserne og et arbejde som pædagogmedhjælper, men stoppede igen. I den efterfølgende periode skruede Jeppe stilfærdigt op for presset. For Jeppe handlede det ikke om konkrete uddannelser eller jobs, men mere om at få en rytme: møde ind, have et projekt og være nysgerrig nok til at blive ved.

Det endelige valg blev automatikteknikeruddannelsen, hvor William kunne kombinere sine evner og interesser. Det er ikke altid, Jeppe forstår Williams konkrete arbejdsopgaver, men han er stolt over, at William er god til det, han laver, og at han valgte sin egen vej. Og for William går uddannelse, arbejde og interesser nu op i en højere enhed, hvor han møder både anerkendelse og stolthed:

Jeg fik rigtig meget ros (...), fordi jeg interesserede mig for det, og jeg vidste mange ting hjemmefra. Så det var bare ufattelig nemt – for en gangs skyld – at gå i skole. (William)

05

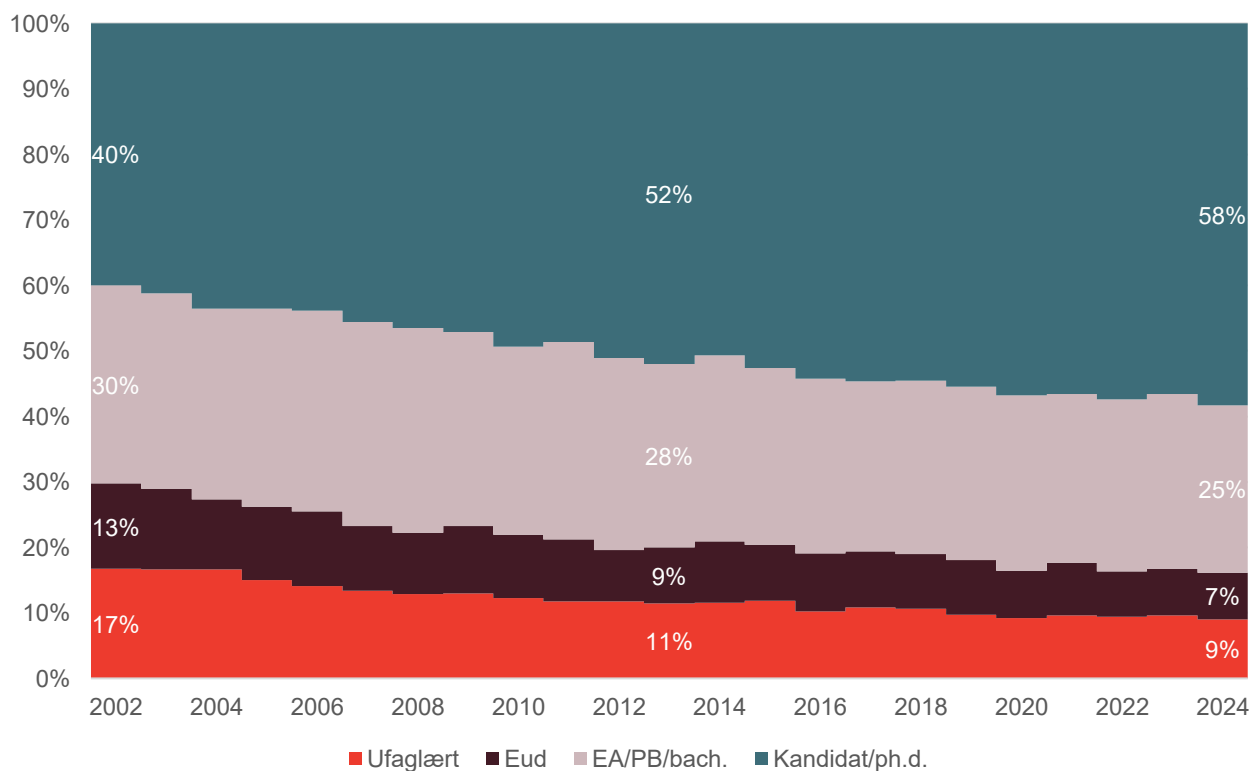
**Unge med kandidatuddannede
forældre får oftest samme
uddannelsesniveau**

Unge med kandidatuddannede forældre får oftest samme uddannelsesnivea

Andelen af 35-årige, hvor mindst én forælder har en kandidatuddannelse – herefter kaldet kandidatuddannede forældre – der også selv har en kandidatuddannelse, er steget støt fra 40 pct. i 2002 til 58 pct. i 2024, jf. Figur 4. Andelen af unge med kandidatuddannede forældre er altså steget, i takt med at flere og flere forældre også har en kandidatuddannelse.

Samtidig er andelen af 35-årige med kandidatuddannede forældre, der fx har en erhvervsuddannelse, næsten halveret i samme periode fra 13 til 7 pct.

Figur 4 // Uddannelsesnivea blandt 35-årige med kandidatuddannede forældre, 2002-2024

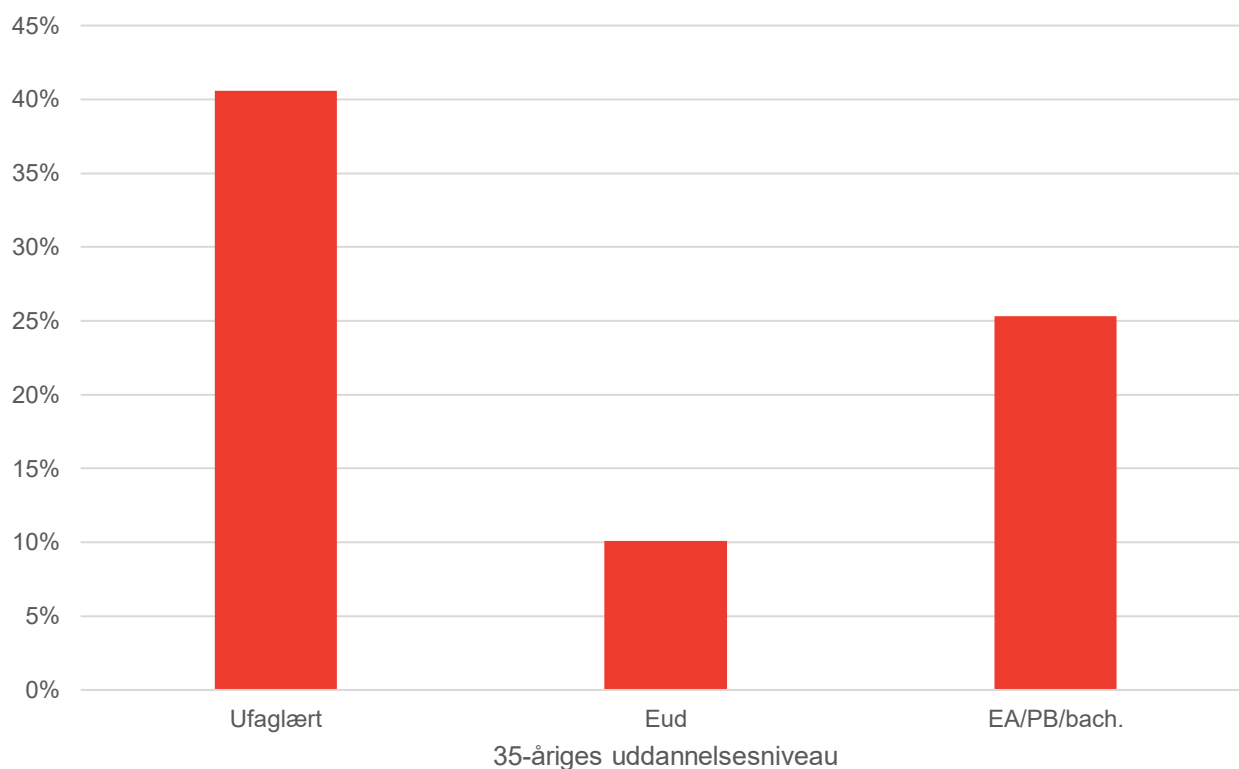

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Alle personer, hvor mindst én forælder har en kandidatuddannelse, indgår.

Blandt de 35-årige med kandidatuddannede forældre, der selv står uden uddannelse, har omkring 40 pct. været i gang med mindst én universitetsuddannelse, jf. Figur 5. Det samme gør sig kun gældende for ca. 10 pct. af de 35-årige med en erhvervsuddannelse og samme type forældre, mens omkring en fjerdedel af dem med en kort eller mellemlang videregående uddannelse også er faldet fra mindst én universitetsuddannelse.

Figur 5 // Andel af 35-årige med kandidatuddannede forældre, der er faldet fra en universitetsuddannelse, opdelt efter de 35-åriges uddannelsesniveau

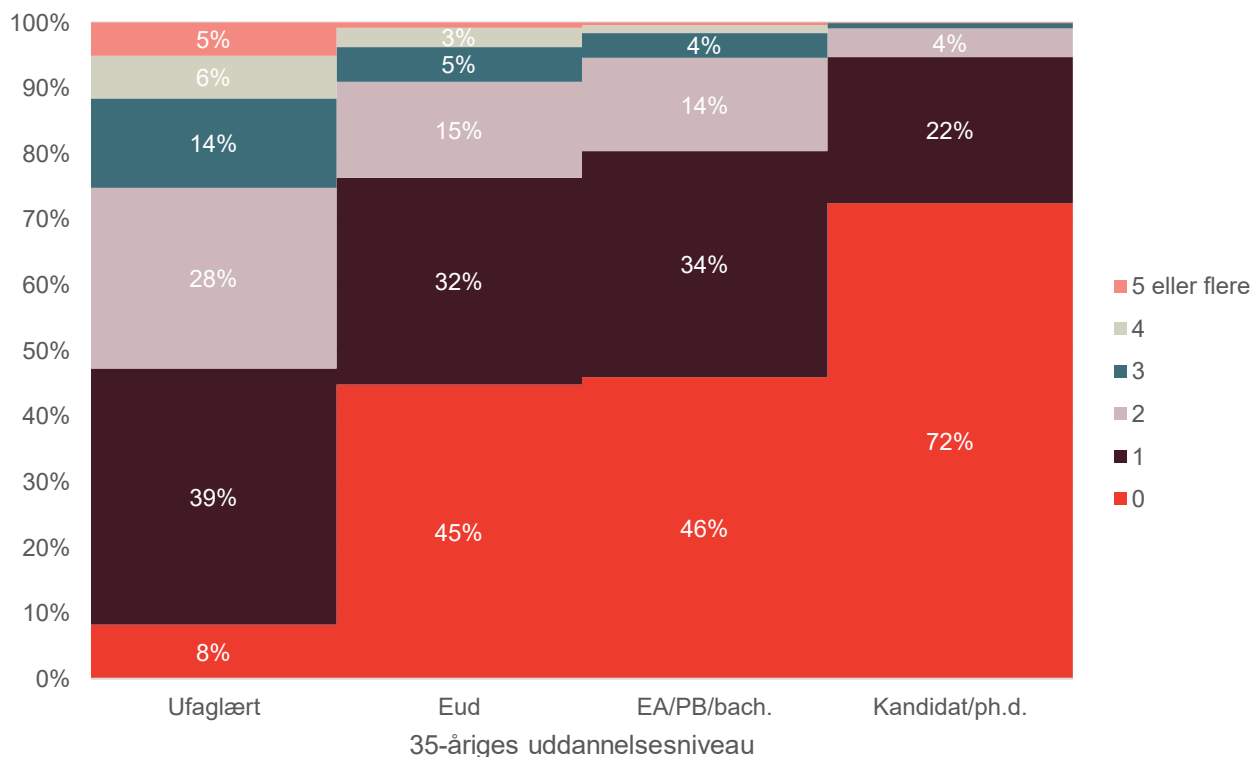
Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Langt de fleste 35-årige med kandidatuddannede forældre – næsten tre ud af fire – der også selv har en kandidatuddannelse, har ikke registreret et eneste frafald på en erhvervskompetencegivende uddannelse, jf. Figur 6. Knap en fjerdedel har haft et enkelt frafald.

Til sammenligning er det de færreste – 8 pct. – af de ufaglærte 35-årige med kandidatuddannede forældre, der ikke har været i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse på noget tidspunkt. De fleste i denne gruppe har haft mellem et og tre uddannelsesforsøg frem til 35-årsalderen.

Blandt dem med en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse under kandidatniveau er det lige knap halvdelen, der ikke har haft et eneste uddannelsesfrafald, mens omkring en tredjedel har haft et enkelt frafald.

Figur 6 // Antal frafald blandt 35-årige med kandidatuddannede forældre opdelt efter de 35-åriges uddannelse

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Lige knap 9 ud af 10 35-årige med kandidatuddannede forældre, der havde et karaktersnit på mindst 10 fra deres gymnasiale uddannelse, har også selv en kandidatuddannelse, mens knap hver tiende har en kort eller mellemlang uddannelse, jf. Figur 7.¹ Ingen har en erhvervsuddannelse som deres højeste fuldførte uddannelse.

Det er også mere end 95 pct. af alle 35-årige med kandidatuddannede forældre med et gymnasialt karaktersnit på 8-10, der har en videregående uddannelse. Andelen, der har en kort eller mellemlang videregående uddannelse, er dog fordoblet.² De mest populære uddannelser er lærer, sygepleje og ergoterapeut/fysioterapeut.³

Det er først for alvor blandt de 35-årige med et gymnasialt karaktersnit på under 8, at vi finder et flertal, der har en kortere uddannelse end deres kandidatuddannede forældre. Hvis vi ser bort fra dem, der ikke har et

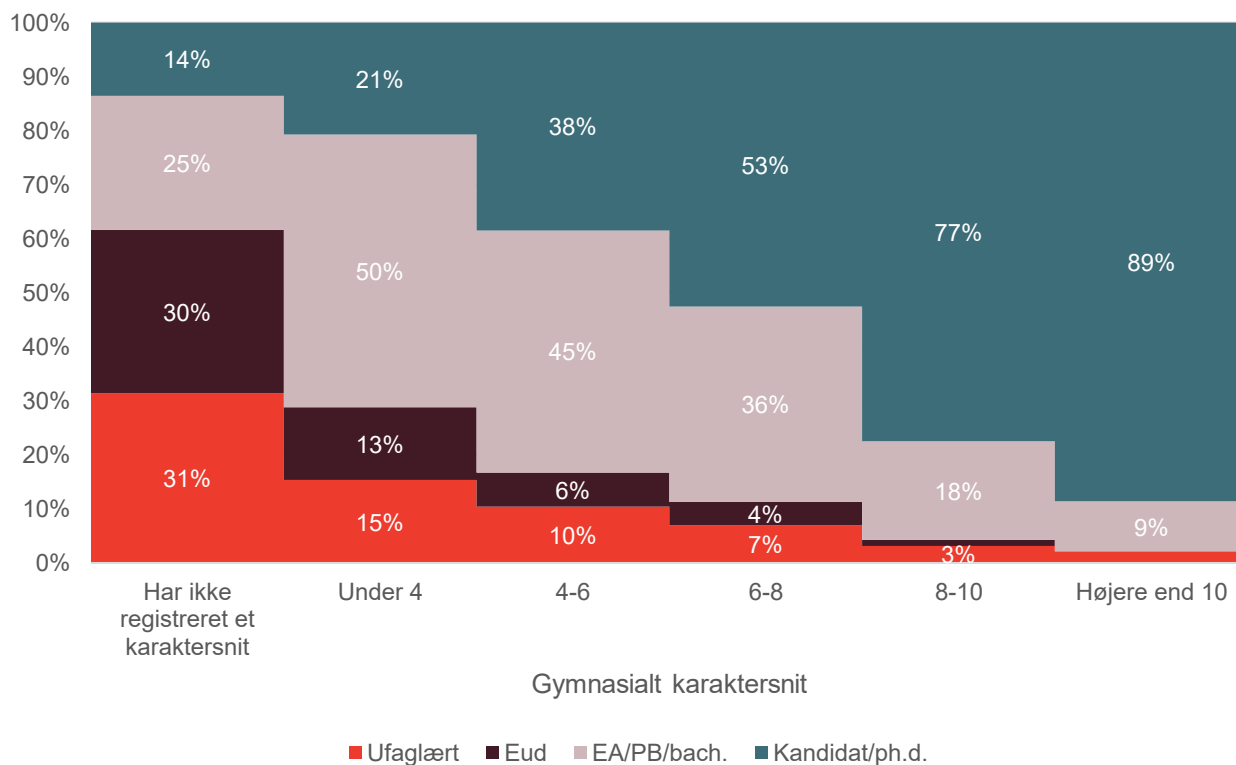
¹ 60 pct. af dem, der har en kort eller mellemlang videregående uddannelse fra denne gruppe, har en bachelorgrad fra et universitet som højeste fuldførte uddannelse. Samme andel er faldet fra mindst én uddannelse på et universitet.

² Her er det omkring en tredjedel, der har en bachelorgrad fra et universitet som deres højeste fuldførte uddannelse.

³ Se bilaget.

gymnasialt karaktersnit, er det lidt under halvdelen af de 35-årige, der har en kort eller mellemlang videregående uddannelse.⁴

Figur 7 // Uddannelsesniveau blandt 35-årige med kandidatuddannede forældre opdelt efter gymnasialt karaktersnit

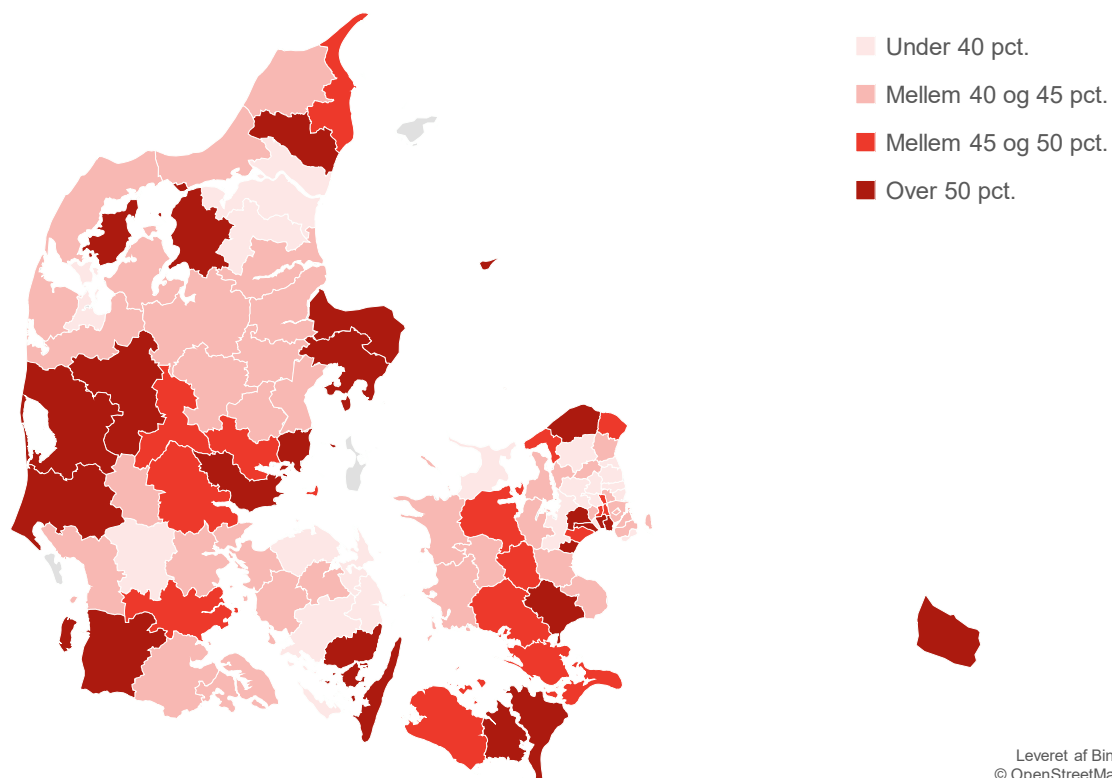

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

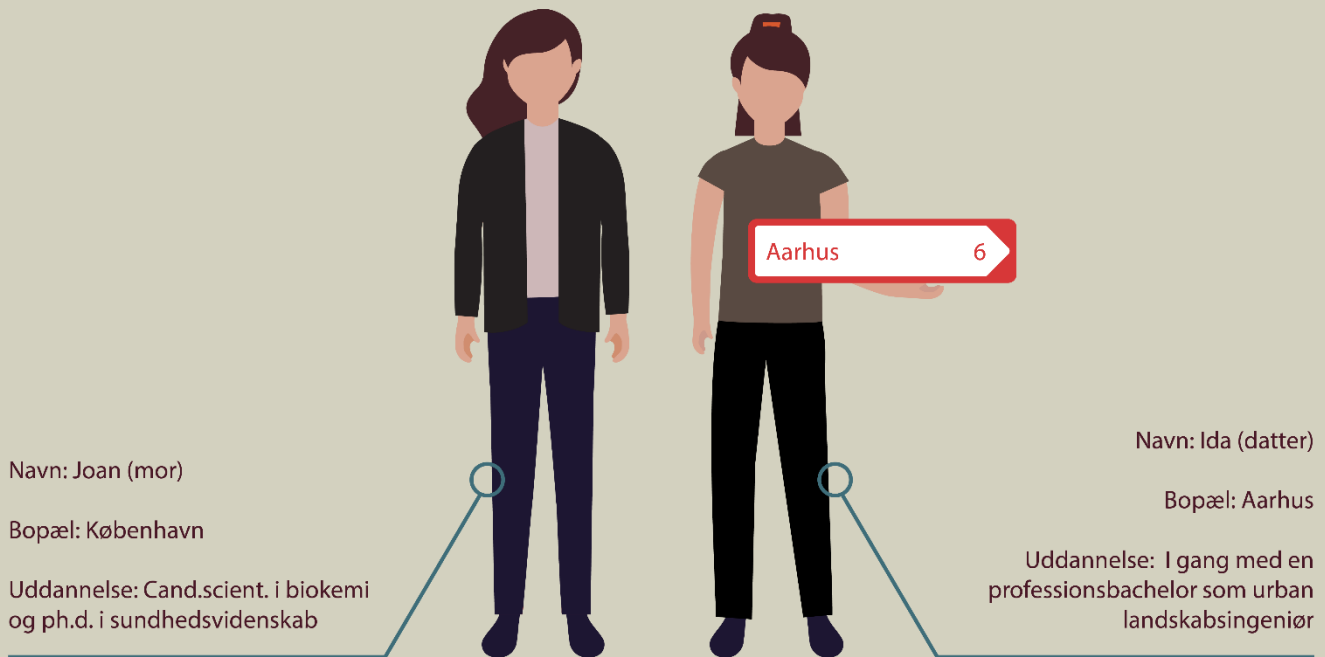
Andelen af 35-årige med kandidatuddannede forældre, der ikke selv har en kandidatuddannelse, er umiddelbart størst i bl.a. Midt- og Vestjylland, når vi opdeler de 35-årige efter deres bopælskommune som 15-årig, jf. Figur 8. Omvendt er der relativt få, der ikke selv får en kandidatuddannelse, blandt dem, der er opvokset i nordsjællandske kommuner.

⁴ Hvis vi ser på de 25-årige med kandidatuddannede forældre i stedet for de 35-årige, kan vi opdele de 25-årige efter deres grundskolekaraktersnit. Her er det også tydeligt, at de fleste unge med et karaktersnit på mere end fx 8 har fuldført eller er i gang med en universitetsuddannelse (se bilaget).

Figur 8 // Andel af 35-årige med kandidatuddannede forældre med kortere uddannelse end deres forældre opdelt efter bopælskommune som 15-årig

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Joan og Ida

Ida (datter) og Joan (mor) bor i hver deres del af landet, henholdsvis i Aarhus og København. Ida er i gang med at læse en professionsbachelor som urban landskabsingeniør på Erhvervsakademi Aarhus. Joan er uddannet cand.scient. i biokemi og ph.d. inden for medicin, og hun arbejder for en fond.

Idas vej gennem uddannelsessystemet har været præget af selvstændighed og nysgerrighed. Som 16-årig flyttede Ida hjemmefra til Grenaa for at tage en ungdomsuddannelse med fokus på programmering og spil-design. Tiden i Grenaa modnede Ida både personligt og interesselæst og lærte hende at stå på egne ben. Selvom der måske var lidt forskelligt syn på Idas valg i familien, bakkede Joan fra starten sin datter op.

Efter uddannelsen stod det dog klart, at spildesign ikke var den rigtige vej for Ida. I stedet tog hun et sabbatår for at finde ud af, hvad hun skulle. Valget faldt på urban landskabsingeniør. Det handlede om flere ting. Dels afspejler uddannelsen Idas interesse for bæredygtighed og klima. Dels ligger Aarhus Erhvervsakademi tæt på der, hvor hun bor nu. Og dels tiltalte blandingen af boglig og praktisk læring Ida.

Jeg tror ikke, jeg ville trives på en uddannelse, hvor det kun var teoretisk. Jeg har brug for også at lave noget konkret. (Ida)

Joan tog godt imod Idas beslutning, selvom hun ikke som sådan var blevet involveret. For Joan var det vigtigste, at Ida var engageret og motiveret. I familien har uddannelse generelt været et åbent emne uden faste forventninger, og Ida har ikke følt sig presset i en bestemt retning.

Samtidig har Ida haft en oplevelse af, at hendes baggrund adskilte sig fra studiekammeraternes. Nogle af de andre studerende på uddannelsen kom fra jobs som fx anlægsgartner, hvilket gav dem praktisk erfaring og forbindelser til mulige praktikpladser. Faktisk har Joan via sit LinkedIn-netværk hjulpet Ida med at finde en praktikplads. Men Ida har stadig selv skullet erfare, hvad hendes uddannelse kan bruges til i praksis.

I fremtiden håber Ida på et arbejde, hvor hun bidrager til den grønne omstilling, fx i en kommune eller i en ingeniørvirksomhed. Hun udelukker ikke at videreudanne sig, men vil gerne have noget erhvervs erfaring først. Det er Joan enig i. For hende er noget af det vigtigste i et langt arbejdsliv livslang læring og fleksibilitet.

Det handler ikke nødvendigvis om, hvad man ender med at lave, men om at lave noget, der giver mening, og som man er glad for. (Joan)

06

Data og metode

Data og metode

Registeranalyse:

Udgangspunktet for størstedelen af analysen er 35-åriges og deres forældres uddannelsesstatus. Uddannelsesstatus er bestemt ud fra uddannelsesregistret UDDA, mens de 35-årige er identificeret via befolkningsregistret BEF. Der indgår kun personer, der var bosiddende i Danmark som 35-årige henholdsvis som 15-årige. Forældrenes uddannelsesstatus er identificeret, da deres barn var 15 år, altså 20 år tidligere, end når vi ser på de 35-åriges uddannelsesniveau. Der indgår desuden kun personer, hvor hverken den 35-åriges eller nogen af forældrenes uddannelsesniveau er ukendt på opfølgningstidspunktet.⁵ Desuden er alle personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse samlet i én kategori, så personer med grundskolen eller en gymnasial uddannelse som deres højeste fuldførte uddannelse bliver betragtet som en samlet gruppe. Dette gør, at især at andelen af 35-årige med længere uddannelse end deres forældre bliver noget lavere, end hvis forældrene blev opdelt efter grundskolens klassetrin og deres gymnasiale uddannelse (Karlsø og Landersø, 2025) Alt i alt indgår der knap 1,3 mio. 35-årige og deres forældre i analysen.

Cases:

De tre familiecases er fundet via konsulenthuset Wilkes brugerpanel, så de matcher de kriterier, vi anvender i registeranalysen: Mindst én af forældrene skulle have en lang videregående uddannelse, og deres børn skulle være i gang med eller have afsluttet en professionsbacheloruddannelse eller en erhvervsuddannelse.

Vi foretog narrative interviews (Anderson og Kirkpatrick, 2016) med hver af de tre familier, hvorefter optagelserne blev transskriberet. Vi har brugt AI (Copilot) til at opsummere og strukturere pointer fra interviewene, men vi har selv udfærdiget de endelige tekster og illustrationer.

Alle familier optræder med deres rigtige navne, og de har fået forelagt deres egne cases til gennemsyn inden publicering.

---

⁵ Uddannelsesniveaulet blandt personer af udenlandsk herkomst kan være forbundet med usikkerhed (Landersø og Karlsø, 2025). Analysens resultater bliver dog ikke ændret ved at frasortere alle indvandrere og efterkommere fra populationen, og de indgår derfor alle i analysen.

07

Litteraturliste

Litteraturliste

- Anderson, C., Kirkpatrick, S., 2016. Narrative interviewing. *Int J Clin Pharm* 38(3), 631–4. <https://doi.org/0.1007/s11096-015-0222-0>
- Andrade, S.B., Thomasen, J.-P., 2016. Uddannelsesmobilitet i Danmark.
- DEA, 2019. Tendenser for social mobilitet og uddannelse. Tænk tanken DEA.
- Karlson, K.B., Landersø, R., 2025. The making and unmaking of opportunity: educational mobility in 20th-century Denmark. *Scand. J. Econ.* 127, 178–212. <https://doi.org/10.1111/sjoe.12567>
- Landersø, R., Karlson, K.B., 2025. Intergenerational Educational Mobility Among Immigrants and Descendants in Denmark: The Role of Sample Selectivity and Data Quality. *IZA Discuss. Pap. Ser.*
- Reformkommissionen, 2023. Nye reformveje 3.
- Reformkommissionen, 2021. Erkendt, forsøgt løst, uløst.
- Regeringen, 2016. 10 mål for social mobilitet – Fordi alle kan.

08

Bilag

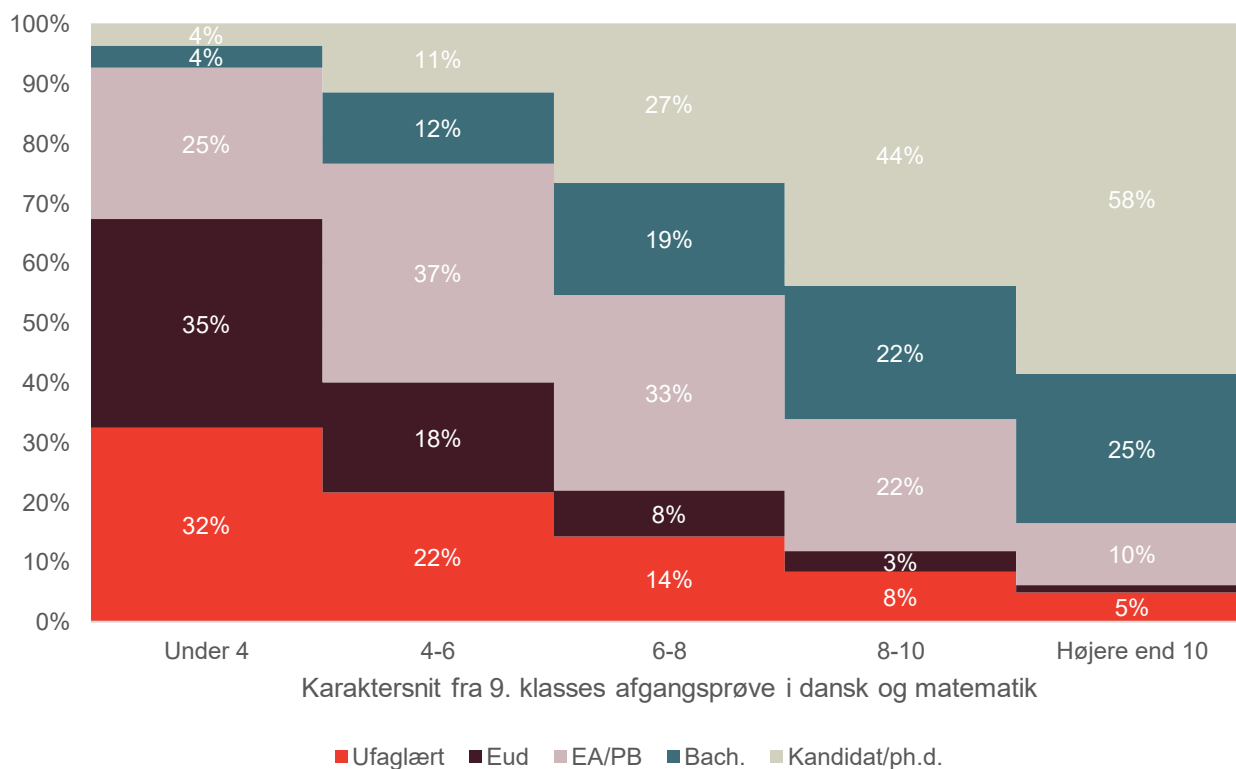
Bilag

Tabel 1 // Top-10-uddannelser blandt 35-årige med et gymnasialt karaktersnit på mindst 8 og kortere uddannelse end deres kandidatuddannede forældre

	Andel
Lærer	15 %
Sygepleje og sundhedspleje	9 %
Ergo- og fysioterapeut	9 %
Journalist	6 %
Pædagog	6 %
Jordemoder	4 %
Erhvervsøkonomi, HD	3 %
Socialrådgivning og -formidling mv.	3 %
Byggeri- og anlægsteknik, MVU	2 %
Tele-, data-, og it-teknologi, MVU	2 %

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Figur 9 // Uddannelsesnivea (højeste fuldførte eller igangværende) blandt 25-årige med kandidatuddannede forældre opdelt efter 9.-klasses-karaktersnit i dansk og matematik

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu